

Idea inteligentnej wsi w aspekcie inteligentnego zarządzania zasobami naturalnymi i środowiskiem - wodą, glebą, odpadami, powietrzem i wykorzystaniem nowoczesnych technologii w tym zakresie, włączając odnawialne źródła energii.

Opracował: Adam Dąbrowski

Żarki, 22.03.2024 r.

Materiał opracowany przez Adama Dąbrowskiego na zlecenie Stowarzyszenia „Partnerstwo Północnej Jury”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

”Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.

Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020

WYZWANIE 1
PRZYZNAĆ, ŻE KRYZYS
KLIMATYCZNY JEST FAKTEM

WYZWANIE 1 PRZYZNAĆ, ŻE KRYZYS KLIMATYCZNY JEST FAKTEM

Działanie: realizować założenia dokumentów strategicznych wyższego rzędu, m.in. poprzez wdrażanie koncepcji inteligentnych wiosek .

Natural Resource Management Principles for biodiversity

PRINCIPLES OF NATURAL RESOURCE MANAGEMENT

HOW TO APPLY THEM

BENEFITS TO BIODIVERSITY

MUTUAL ADVANTAGE FOR SOCIAL EQUITY AND CLIMATE

Zasady zarządzania zasobami naturalnymi dla różnorodności biologicznej

ZASADY ZARZĄDZANIA ZASOBAMI NATURALNYMI	JAK JE STOSOWAĆ	KORZYŚCI DLA BIORÓŻNORODNOŚCI	OBOPÓLNA KORZYŚĆ DLA SPRAWIEDLIWOŚCI SPOŁECZNEJ I KLIMATU
POZNAJ SWÓJ PRAWDZIWY WPŁYW Łańcuch wartości Przejrzystość	Oparte na nauce, partycypacyjne podejście do łańcucha wartości oparte na przepływie materiałów i danych dotyczących śladu oddziaływania zapewnia przejrzystość w zakresie wykorzystania różnorodności biologicznej i jej wpływu w różnych sektorach i cyklach życia. Przejrzystość ta może być wykorzystywana do projektowania polityk, które zachęcają do popytu na zasobooszczędne produkty o niskim śladzie węglowym.	Umożliwia identyfikację czynników powodujących utratę bioróżnorodności i podjęcie działań w celu ich skorygowania w całym łańcuchu wartości, w tym w zakresie zużycia i produkcji biomasy.	Łańcuchy wartości, które nie zachęcają już do uszczuplania różnorodności biologicznej, sprzyjają również tworzeniu naturalnych pochłaniaczy dwutlenku węgla i chronią usługi ekosystemowe, na których wiele osób polega w zakresie dochodów i odporności.
PLANUJ RAZEM Zintegrowane planowanie krajobrazu	Zintegrowane planowanie przestrzenne krajobrazu ocenia zapotrzebowanie na zasoby naturalne we wszystkich ministerstwach, sektorach i interesariuszach, a przy wysokim poziomie wsparcia politycznego optymalizuje zintegrowane kształtowanie polityki w zakresie zarządzania różnorodnością biologiczną.	Chroni bioróżnorodność poprzez zapewnienie, że nakładające się na siebie wykorzystanie zasobów naturalnych oceanów i lądów nie zuboży ekosystemów. Wspiera włączanie priorytetów różnorodności biologicznej do głównego nurtu polityki we wszystkich sektorach i ministerstwach.	Optymalizacja wykorzystania gruntów i oceanów zintegrowana dla wszystkich celów polityki zapewni najlepsze wykorzystanie gruntów dla potrzeb klimatycznych, obok różnorodności biologicznej, potrzeb społeczno - gospodarczych i infrastrukturalnych.
ROZWIJAĆ SIĘ Z NATURĄ Rozwiązania oparte na przyrodzie i obiegu zamkniętym	Opracowanie polityk gospodarczych, miejskich, rolniczych i innych w celu zachęcania do rozwiązań opartych na naturze i przejścia na biogospodarkę o obiegu zamkniętym, która wykorzystuje naturalne usługi ekosystemowe, jednocześnie zatrzymując i odwracając utratę różnorodności biologicznej przy jednoczesnym zatrzymaniu i odwróceniu utraty różnorodności biologicznej.	Zatrzymuje i odwraca utratę bioróżnorodności poprzez eliminowanie praktyk, które prowadzą do degradacji ekosystemów - takich jak nadmierne stosowanie nawozów i utrata żywności - oraz wspieranie praktyk, które je regenerują.	Oparte na naturze metody rolnicze zmniejszają emisje gazów cieplarnianych i tworzą pochłaniacze dwutlenku węgla; podczas gdy oparte na naturze planowanie urbanistyczne może zmniejszyć zanieczyszczenie i poprawić wyniki zdrowotne.
DOCENIAJ NATURĘ Uznanie korzyści płynących z natury	Rozpoznanie i uwzględnienie roli, jaką natura odgrywa w naszym świecie oraz umożliwienie systemowi gospodarczemu rozpoznania korzyści płynących z natury, aby umożliwić inwestycje, np. płatności za usługi ekosystemowe. Zarządzanie wyceną kapitału naturalnego wymaga jasnych międzynarodowych standardów i starannych regulacji.	Umożliwienie sektorowi prywatnemu, społecznościom i jednostkom doceniania przyrody i bycia docenianym za jej ochronę, zachęcanie do ochrony i innowacji w celu lepszej regeneracji.	Ochrona lasów oznacza zabezpieczenie jednego z najważniejszych zasobów węgla na Ziemi, a także źródła utrzymania dla miliardów ludzi na naszej planecie.

WIZJA ROZWOJU WOJEWÓDZTWA ŚLĄSKIEGO – ZIELONE ŚLĄSKIE

Województwo śląskie będzie nowoczesnym regionem europejskim o konkurencyjnej gospodarce, będącej efektem odpowiedzialnej transformacji, zapewniającym możliwości rozwoju swoim mieszkańcom i oferującym wysoką jakość życia w czystym środowisku

CEL STRATEGICZNY A

Województwo śląskie regionem odpowiedzialnej transformacji gospodarczej

- A.1. Konkurencyjna gospodarka
- A.2. Innowacyjna gospodarka
- A.3. Silna lokalna przedsiębiorczość

CEL STRATEGICZNY B

Województwo śląskie regionem przyjaznym dla mieszkańca

- B.1. Wysoka jakość usług społecznych, w tym zdrowotnych
- B.2. Aktywny mieszkaniec
- B.3. Atrakcyjny i efektywny system edukacji i nauki

CEL STRATEGICZNY D

Województwo śląskie regionem sprawnie zarządzanym

- D.1. Zrównoważony rozwój terytorialny
- D.2. Aktywna współpraca z otoczeniem i kreowanie silnej marki regionu
- D.3. Nowoczesna administracja publiczna

CEL STRATEGICZNY C

Województwo śląskie regionem wysokiej jakości środowiska i przestrzeni

- C.1. Wysoka jakość środowiska
- C.2. Efektywna infrastruktura
- C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu

CEL STRATEGICZNY C

Województwo śląskie regionem
wysokiej jakości środowiska
i przestrzeni

Cel operacyjny: C.1. Wysoka jakość środowiska

- Wspieranie wdrożenia i egzekwowania rozwiązań poprawiających jakość powietrza.

- Przeciwdziałanie skutkom i ograniczenie negatywnego wpływu eksploatacji górniczej na środowisko, w tym na tkankę miejską.

- Poprawa jakości wód i racjonalne gospodarowanie zasobami wodnymi, w tym wspieranie wdrażania rozwiązań w zakresie zintegrowanego i zrównoważonego zarządzania zasobami wodnymi w zlewni, ochrony przeciwpowodziowej i przeciwdziałania skutkom suszy.

- Wsparcie działań zmierzających do zachowania i odtwarzania bio- i georóżnorodności, w tym ochrona obszarów o wysokich walorach przyrodniczych, leśnych i korytarzy ekologicznych.

- Promocja i rozwój zintegrowanego systemu gospodarki odpadami, w tym ograniczenie wytwarzania odpadów oraz prawidłowa segregacja odpadów przez wytwórców.

- Wsparcie działań na rzecz redukcji hałasu oraz zmniejszania jego uciążliwości.

- Podnoszenie świadomości ekologicznej mieszkańców i kształtowanie postaw proekologicznych.

CEL STRATEGICZNY C

Województwo śląskie regionem
wysokiej jakości środowiska
i przestrzeni

Cel operacyjny: C.3. Atrakcyjne warunki zamieszkania, kompleksowa rewitalizacja, zapobieganie i dostosowanie do zmian klimatu

- Rekultywacja i rewitalizacja obszarów zdegradowanych oraz zagospodarowanie terenów i obiektów przemysłowych m.in. na cele środowiskowe, gospodarcze, kulturalne, rekreacyjne.
- Poprawa jakości i atrakcyjności przestrzeni publicznych, szczególnie centrów miast oraz osiedli mieszkaniowych i starych dzielnic.
- Adaptacja terenów miejskich i wiejskich do zmian klimatu, w tym wsparcie opracowania i wdrażania miejskich planów adaptacji, rozwój błękitno-zielonej infrastruktury oraz zintegrowanych miejskich ekosystemów.
- Wspieranie rozwiązań ograniczających niską emisję, w tym poprawa standardu energetycznego zabudowy mieszkaniowej i budynków użyteczności publicznej.
- Rozwój zrównoważonego budownictwa mieszkaniowego, w tym tworzenie i wdrażanie instrumentów wspierających rodziny w zaspokajaniu potrzeb mieszkaniowych, z uwzględnieniem racjonalizacji świadczenia usług publicznych.
- Wsparcie wdrażania koncepcji „smart cities”.
- Wsparcie rozwoju zintegrowanego, zrównoważonego i niskoemisyjnego transportu w miastach i ich obszarach funkcjonalnych oraz obszarach wiejskich, w szczególności transportu zbiorowego.
- Poprawa dostępności transportu zbiorowego na obszarach peryferyjnych i transgranicznych.

Najważniejsze prognozy w następujących obszarach rozwoju: ŚRODOWISKOWY

1

Zmiany klimatyczne, których skutkiem będzie kurczenie się zasobów wody, surowców naturalnych i nośników energii, powstawanie „miejskich wysp ciepła” w miastach oraz utrudnienia w rolnictwie,

2

Urbanizacja, tworząca bodźce dla rozwoju gospodarczego, będzie zwiększać presję na środowisko przyrodnicze, zasoby pożywienia i wody, a niekontrolowana może powodować nadmierne koszty ekonomiczne i społeczne.

3

Ubożenie bioróżnorodności i georóżnorodności spowodowane zmianami klimatu, presją urbanizacyjną i nadmierną eksploatacją zasobów.

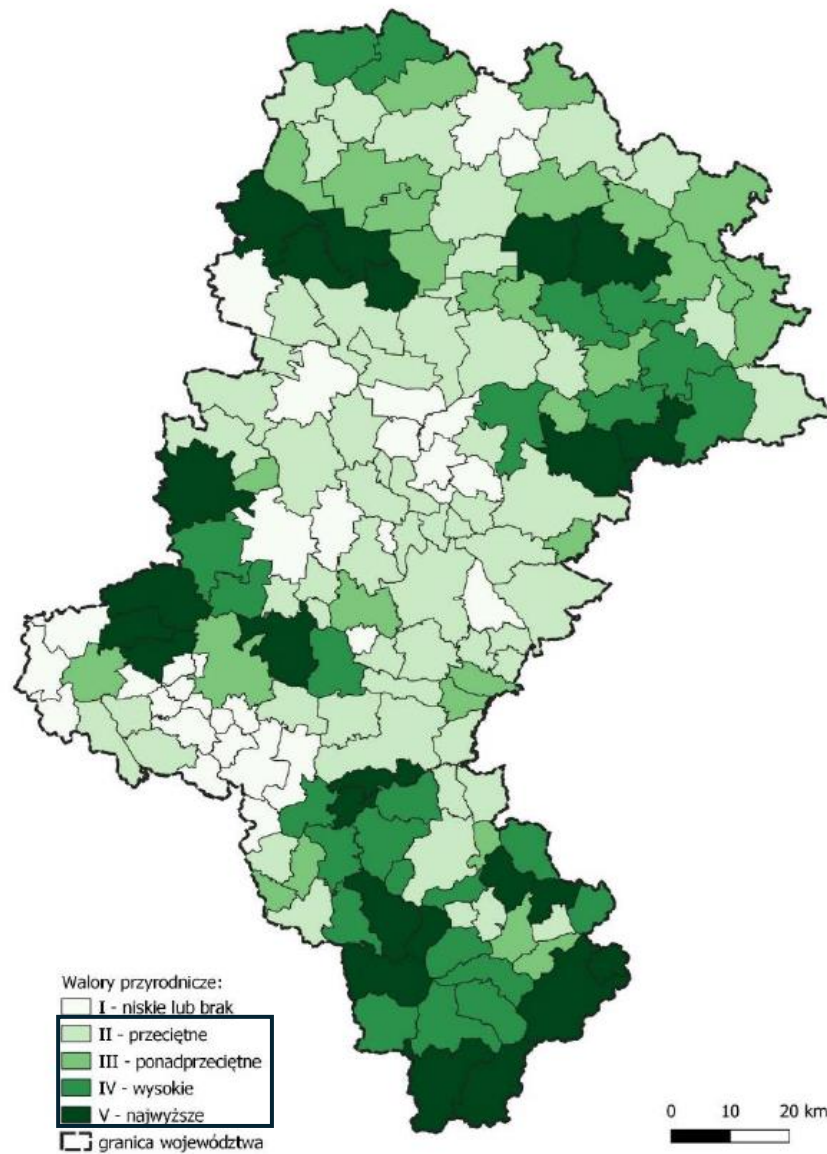
4

Wywołane globalnym ociepleniem pustynnienie obszarów uprawnych oraz niedobory wody w lasach.

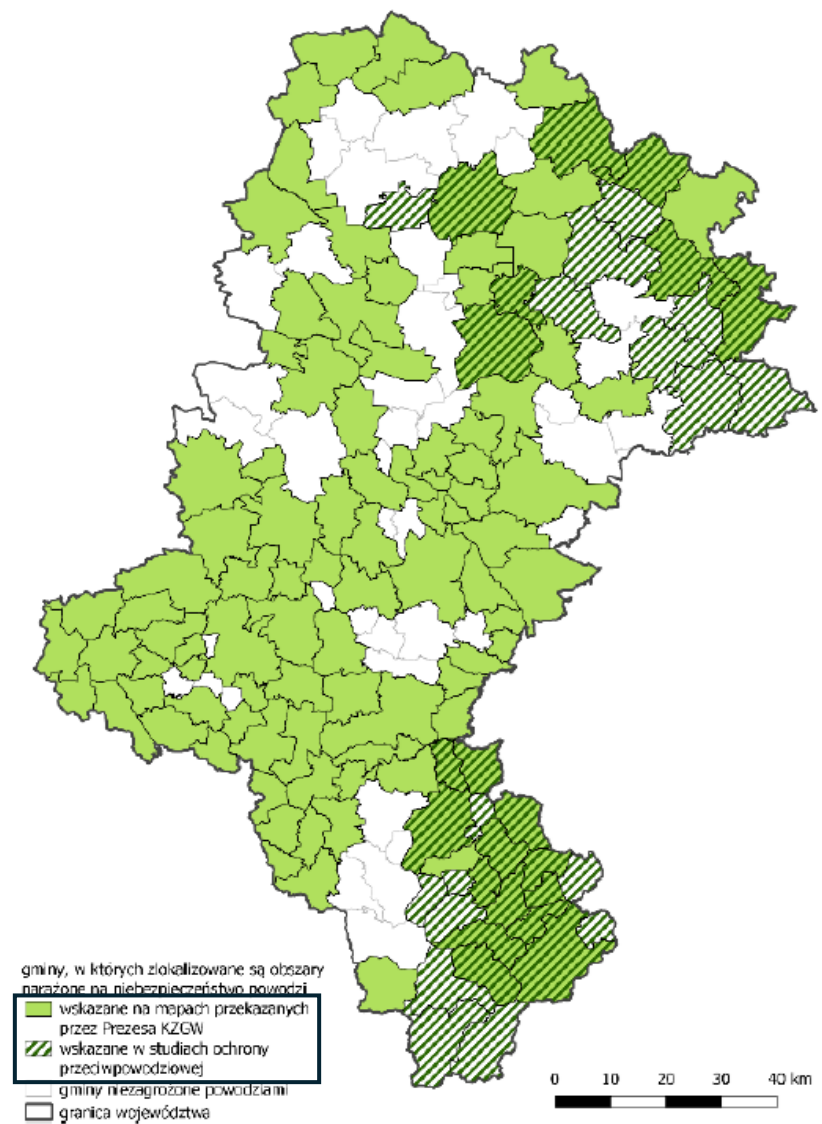
5

Zwiększenie zachorowań na choroby spowodowane zanieczyszczeniem środowiska oraz występowaniem sytuacji epidemicznych.

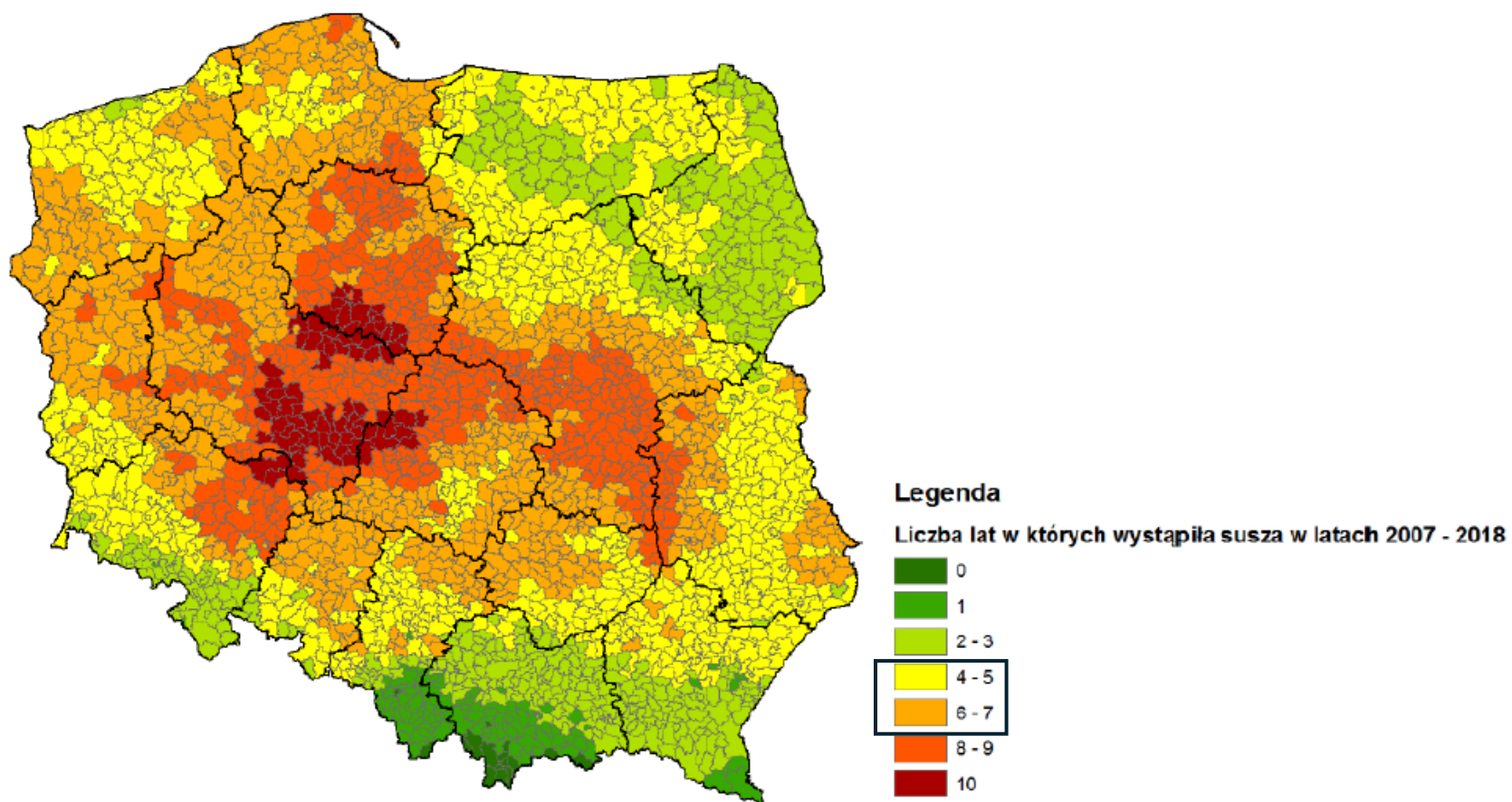
Mapa 33. OSI – obszary cenne przyrodniczo.

Mapa 13. Gminy, w których zlokalizowane są obszary narażone na niebezpieczeństwo powodzi.

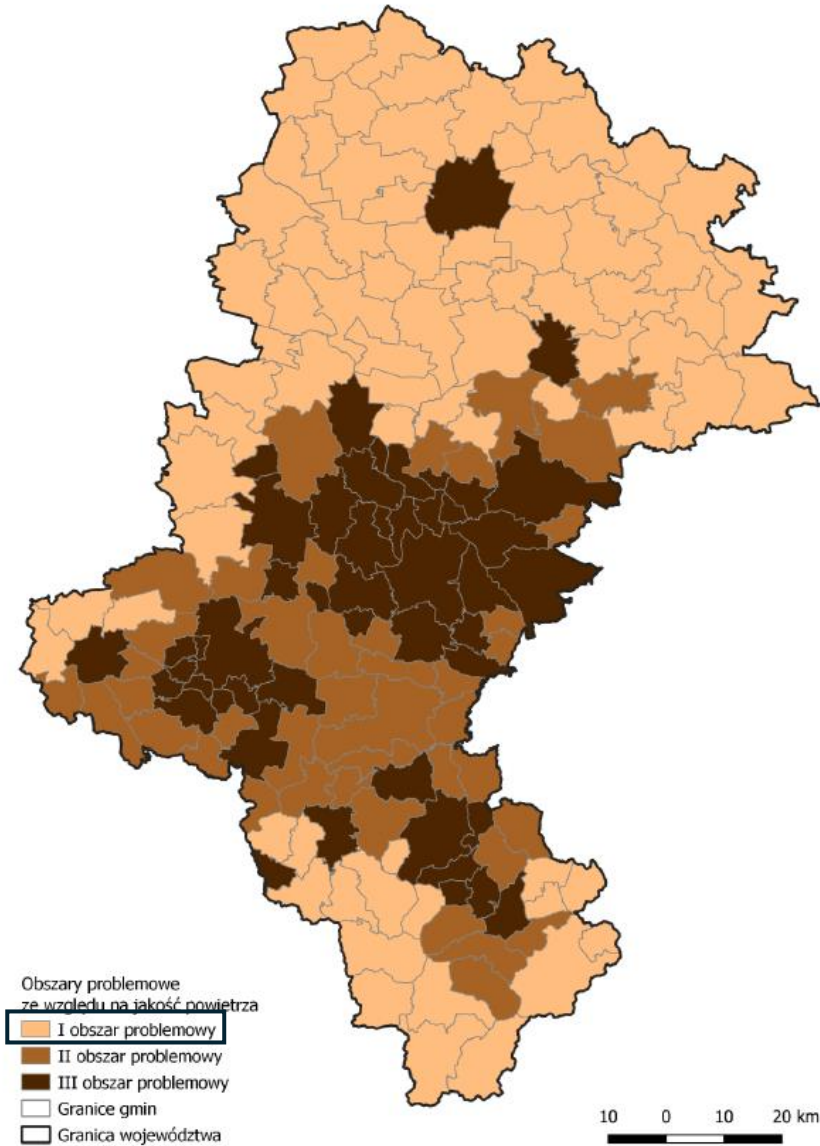

Rysunek 3. Występowanie suszy w latach 2007-2018 w gminach Polski.

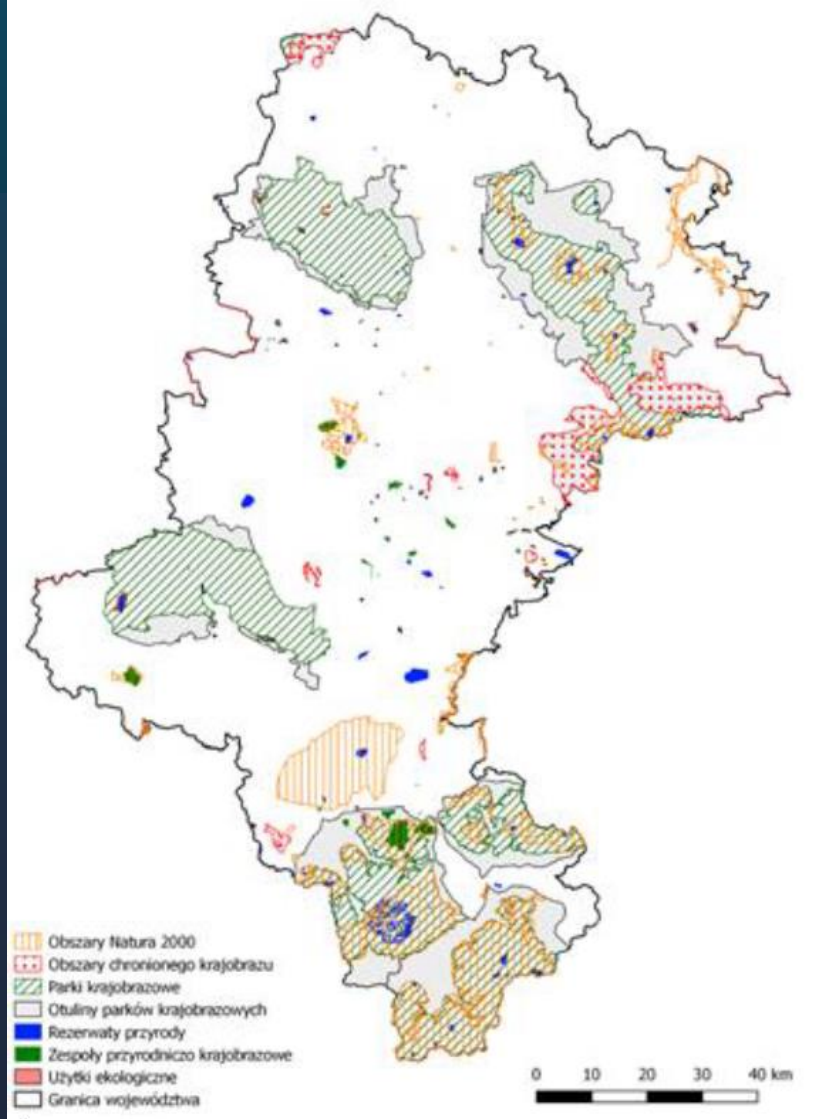

Źródło: Ekspertyza „Wyznaczanie obszarów w różnym stopniu zagrożonych wystąpieniem suszy w Polsce na potrzeby wdrażania operacji „Modernizacja gospodarstw rolnych” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014 – 2020”, Puławy 2019.

Mapa 36. OSI – gminy z problemami środowiskowymi w zakresie jakości powietrza.

Mapa 12. Obszary ochrony przyrody w województwie śląskim.

Mianem smart villages określić można te wsie (społeczności lokalne), które wykorzystują **technologie cyfrowe i innowacje** na co dzień, poprawiając w ten sposób **jakość życia**, polepszając standard **usług publicznych** i lepiej wykorzystując **zasoby lokalne**

SMART VILLAGE

– INTELIGENTNA WIEŚ

GT Europejskiej Sieci Rozwoju Obszarów Wiejskich - The European Network for Rural Development (ENRD)

Grupa Tematyczna ENRD ds. Inteligentnych Wsi wskazuje na pięć czynników napędzających powstawanie inteligentnych rozwiązań na obszarach wiejskich:

- reakcja na wyludnianie i zmiany demograficzne,
- znalezienie lokalnych rozwiązań w sytuacji cięcia wydatków publicznych i centralizacji usług publicznych,
- wykorzystanie powiązań między małymi a dużymi miastami,
- zwiększenie roli obszarów wiejskich w przechodzeniu na niskoemisyjną gospodarkę w obiegu zamkniętym,
- wspieranie transformacji cyfrowej (ENRD, 2018a).

Instrument smart village w Planie Strategicznym Wspólnej Polityki Rolnej 2023-2027

Wielofunduszowość

Planowane ścieżki wsparcia w instrumencie Smart Village

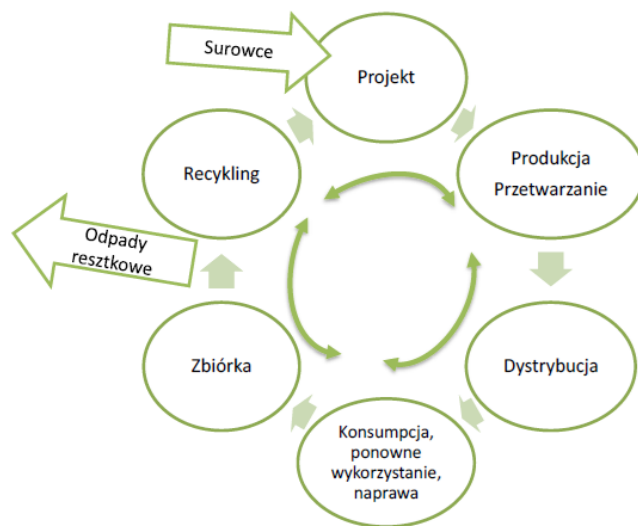

Wsparcie przygotowawcze
dla Konceptcji SV

16 wojewódzkich pilotaży

Wsparcie realizacji
Konceptcji SV

Circular economy

Rys. 2. Model gospodarki cyrkulacyjnej

Fig. 2. Model of circular economy

Źródło: opracowanie własne na podstawie Komunikatu Komisji Do Parlamentu Europejskiego, Rady, Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego I Komitetu Regionów Ku gospodarce o obiegu zamkniętym: program „zero odpadów” dla Europy. COM/2014/398.

WYZWANIE 2
ZDOBYWAĆ RZETELNĄ
WIEDZĘ

WYZWANIE 2 ZDOBYWAĆ RZETELNĄ WIEDZĘ

Działanie: w ramach wdrażania koncepcji inteligentnych wsi, należy przewidzieć działania edukacyjne.

– Inteligentna wieś

16 czerwca 2021 r. **Stowarzyszenie Perła Pękowic** w ramach realizacji zadania publicznego na podstawie programu NOWEFIO – konkurs NOWEFIO 2021 – Priorytet 2.: Organizacje obywatelskie na rzecz dobra wspólnego, ogłoszonego przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego uzyskało dofinansowanie w kwocie 221 940,00 zł na projekt „**Wsi cyfrowa, wsi wesoła, czyli jak sprawić, aby polska wieś była smart, a ludzie żyli szczęśliwiej**”, który będzie realizowany na terenie całej gminy w latach 2021-2023

Działania informacyjno-edukacyjne obejmują:

1. Przeprowadzenie 12 warsztatów opartych o tematykę SV skierowanych do mieszkańców gminy.

2. Przeprowadzenie 2 warsztatów dla przedstawicieli NGOs z terenu gminy.

3. Opracowanie elektronicznej wersji materiału promocyjno-informacyjnego z zakresu SV.

4. Przeprowadzenie konkursu na wizję rozwoju lokalnego opartego o koncepcję SV – “Smart Villages dziś i jutro”.

5. Opracowanie elektronicznej wersji wybranych prac konkursowych.

6. Stworzenie platformy internetowej.

Działania wdrożeniowe obejmują:

1. Przeprowadzenie 8 warsztatów konsultacyjno-diagnostycznych.

2. Przeprowadzenie badania ilościowego w zakresie diagnozy potrzeb mieszkańców 4 sołectw.

3. Opracowanie 4 strategii rozwoju sołectw z terenu gminy Zielonki.

4. Wdrożenie 4 rozwiązań wpisujących się w strategię SV rozwoju sołectwa.

www.ekospoleczni.zielonki.pl

EKO
społeczni
w gminie
Zielonki

EKO społeczn
w gminie Zielonki

Projekt Ekospołeczni. Wszystko co chcielibyście wiedzieć o byciu Eko, ale baliście się zapytać" został wybrany do dofinansowania w ramach zadania publicznego realizowanego na podstawie programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich 2019, a jego realizacja potrwa 2 lata (do listopada 2020 r.).

Biorąc pod uwagę, że jedynie ok 7% spośród wszystkich złożonych wniosków o dofinansowanie zostało wybranych do realizacji (w całym kraju złożonych zostało ponad 3500 wniosków) uzyskanie dofinansowania na kwotę 157.206 zł na realizację działań integrujących i ekologicznych w gminie Zielonki to naprawdę spory sukces.

Narodowy Instytut Wolności
Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego

Sfinansowano przez Narodowy Instytut Wolności
ze środków Funduszu Inicjatyw Obywatelskich na lata 2014-2020.

Działania informacyjno- edukacyjne:

- stworzenie platformy internetowej
- wydruki materiałów informacyjnych;
- prowadzenie
- warsztatów, w tym warsztaty zero waste, bajkoedukacji, ekosztuki, tworzenia własnych kosmetyków i środków chemicznych
- opracowanie materiałów promocyjnych oraz przygotowanie spotkań z przedsiębiorcami i NGO.

Działania aktywizująco- integracyjne:

- zorganizowanie wycieczek rowerowych
- zorganizowanie ploggingu
- Zorganizowanie konkursu „najciekawszy śmieć”
- postawienie altany wykonanej z butelek pet (recykling) wraz z imprezą integracyjną -> budowa i rozbudowa 2 ekoparków wiejskich na terenie gminy

...nie w znaczący sposób ograniczają emisję spalin w całym mieście, czy w ramach segregacji zużytych olejów jadalnych!

Nie ulega wątpliwości, że świadomość ekologiczna mieszkańców naszego regionu stale rośnie, a pamiętajmy, że jak wynika z badań przeprowadzonych przez Polski Instytut Ekonomiczny, a także badania IBRIS z listopada 2020 roku, prawdopodobnie już teraz jest najwyższa w Polsce! Co więcej, Małopolanie nie tylko chcą, ale stają się eko. Spójrzmy choćby na liczbę inicjatyw, jakie mieszkańcy co roku zgłaszają do Otwartego Konkursu Ofert, dedykowanego edukacji ekologicznej czy wydarzenia prośrodowiskowe, finansowane przez Województwo Małopolskie w trybie małych grantów. Dlatego nieprzypadkowo jedną z kategorii naszego wspólnego plebiscytu Eko-Hero jest Eko-Inicjatywa, najbardziej popularna, jeśli chodzi o liczbę zgłoszonych projektów. Różnorodność zgłaszanych tu projektów, prowadzonych samodzielnie przez mieszkańców, ale również stowarzyszenia czy fundacje, jest zaskakująca. W sensie pozytywnym oczywiście.

Podczas pierwszej edycji plebiscytu pierwsze miejsce zyskała inicjatywa Ekospołeczni z gminy Zielonki pt. „Wszystko, co chcielibyście wiedzieć o byciu eko, ale baliście się zapytać”...

Stworzyła go grupa ludzi, którzy postanowili zintegrować mieszkańców wokół działań ekologicznych. Środki na prowadzenie projektu pozyskali z Funduszu Inicjatyw Obywatelskich, a wykorzystali je na warsztaty ekologiczne dla dzieci i dorosłych (uczyli się ekologicznego gotowania, robienia ekozakupów i ekokosmetyków), zorganizowanie ploggingu (połączenie joggingu i zbierania śmieci) i na wycieczki

I miejsce w konkursie najbardziej nowatorska wieś 2021
I miejsce najlepsza społeczna ekoinicjatywa 2020

Eko-murale Ekologiczna farba oczyszczająca powietrze

Zmieniamy brudne ulice i blokowiska
w galerię sztuki

~EcoEvolution

- Projekt „Białe ściany” zakłada likwidację wysp ciepła w zabetonowanej przestrzeni. Nowoczesna technologia pozwala przekształcić betonowe mury w oczyszczający las.
- Malując miasta na jasne kolory oczyszczamy powietrze, zmniejszamy temperaturę i oszczędzamy energię.

1m²
Pomalowanej powierzchni =

WYZWANIE 3
ZMIENIAĆ SIĘ TAK, ŻEBY
PODWYŻSZAĆ, A NIE
OBNIŻAĆ JAKOŚĆ ŻYCIA

WYZWANIE 3

ZMIENIAĆ SIĘ TAK, ŻEBY PODWYŻSZAĆ, A NIE OBNIŻAĆ JAKOŚĆ ŻYCIA

Działanie: nagroda musi być namacalna i szybka.

1 Polak produkuje średnio 325 kg odpadów rocznie!

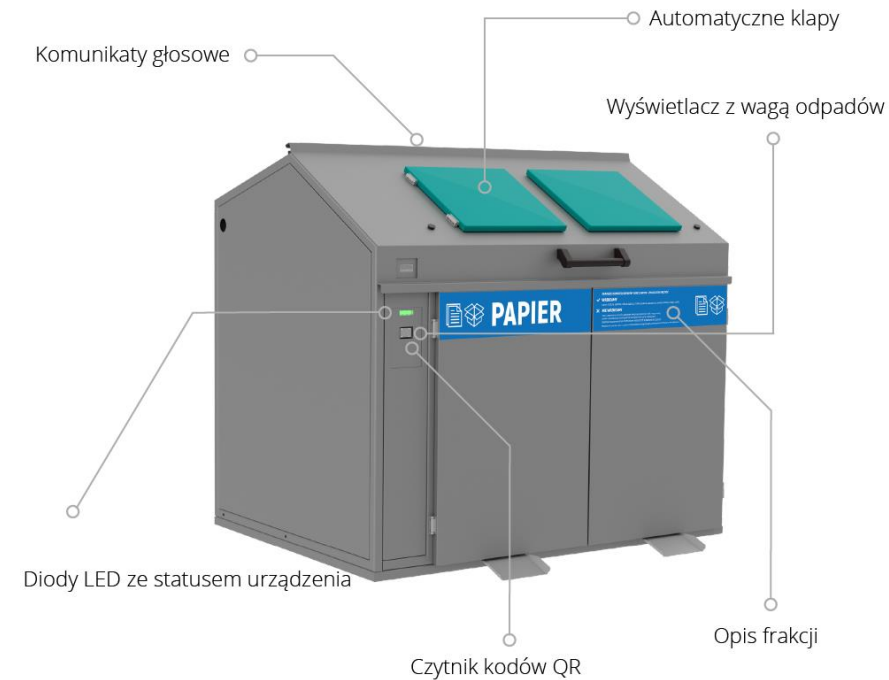
Dzięki systemowi o 40% zmniejszyła się masa odpadów!

Mieszkaniec osiedla gdzie działa system T-Master produkuje 190kg odpadów rocznie!

System Indywidualnej Segregacji Odpadów umożliwia:

- monitorowanie ilości produkowanych odpadów,
- weryfikację poprawności sortowania odpadów,
- optymalizację trasy i harmonogramów odbioru odpadów,
- uproszczenie systemu rozliczeniowego z firmą komunalną.

Ogrody deszczowe

Głównym zadaniem ogrodów deszczowych jest zatrzymanie i wykorzystywanie wody opadowej bezpośrednio lub z nieprzepuszczalnych powierzchni, takich jak dachy, chodniki czy podjazdy. Zaprojektowany z myślą o specjalnej strukturze podłoża i odpowiednio dobranych gatunkach roślin, ogród ten pomaga naturalnie zminimalizować przepływ wód opadowych do kanalizacji i jednocześnie oszczędzać wodę.

Roślinność ogrodu deszczowego bardzo powoli wydala parę wodną do atmosfery, nawet podczas suszy.

System nawadniania deszczowo-deszczowego

- System nawadniania polega na zbieraniu wody deszczowej i spływającej z gruntu, która jest filtrowana i magazynowana w zbiornikach magazynowych.
- Energia słoneczna i wiatrowa jest dostępna i magazynowana w celu zapewnienia systemu filtracji i pompowania, a woda jest dystrybuowana zgodnie z potrzebami na pola uprawne i szklarnie w wiosce.

Biblioteka rowerowa dla dzieci

Usługa wypożyczania i wymiany rowerów dziecięcych, dzięki której rodzice z małymi dziećmi uzyskują dostęp do rowerów dziecięcych po bardzo niskiej cenie.

WYZWANIE 4
TRANSFORMACJA
ENERGETYCZNA

WYZWANIE 4 TRANSFORMACJA ENERGETYCZNA

Działanie: niezależność energetyczna to sprawa bezpieczeństwa, można ją osiągnąć tak przez zmiany w samej energetyce, ale także poprzez zmniejszanie zużycia energii.

Biogazownia

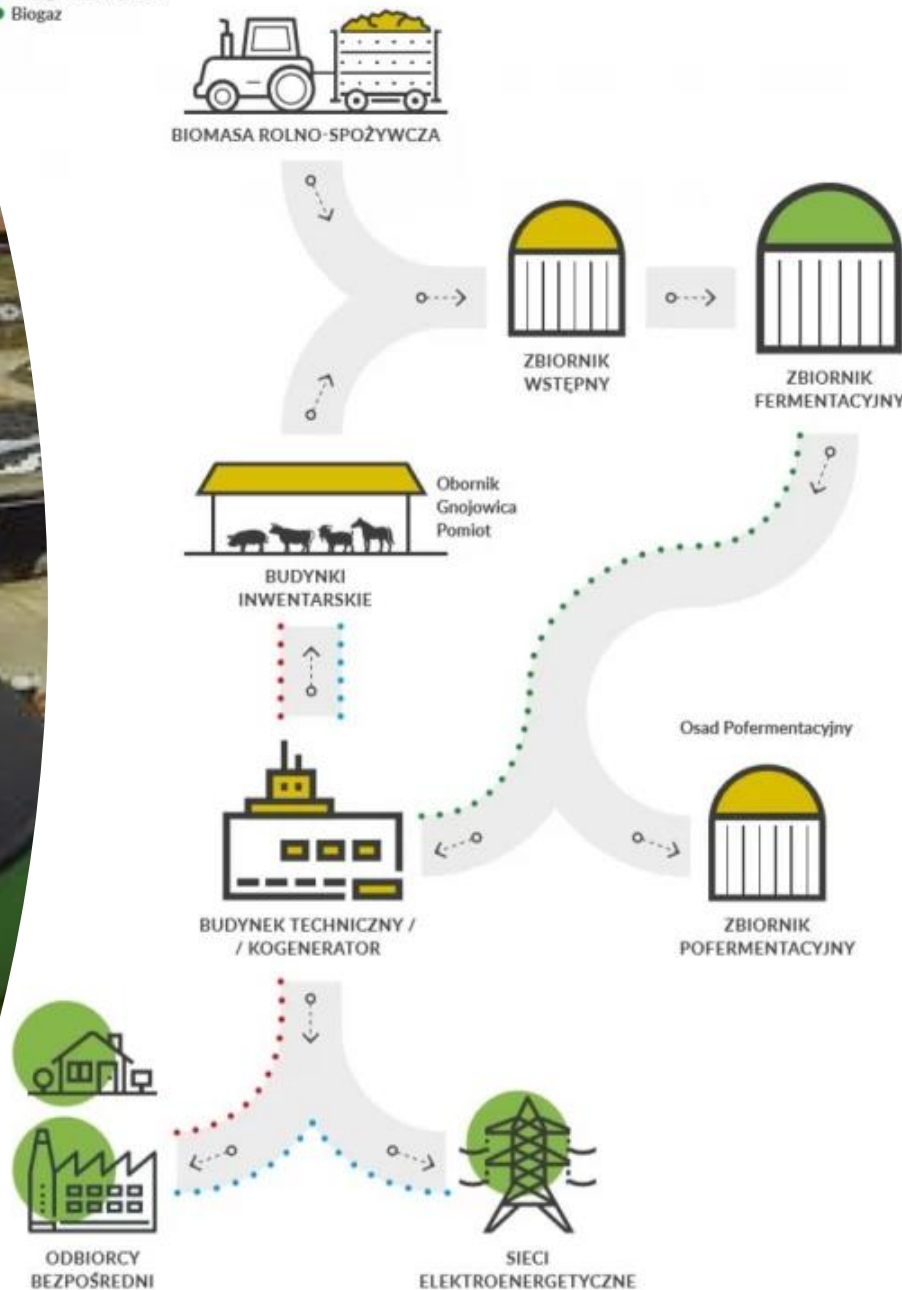
Biogazownie to instalacje, które za sprawą procesów fermentacyjnych są w stanie przetworzyć odpady na darmowy gaz. Wykorzystywany przez nie proces technologiczny polega na wykorzystaniu biologicznie rozkładających się materiałów organicznych, takich jak odchody zwierząt, resztki poźniwne, odpady spożywcze i odpady przemysłowe, do produkcji biogazu.

Zalety:

- Brak nieprzyjemnego zapachu
- Brak kosztów eksploatacyjnych
- Łatwa obsługa
- Mniejsza ilość wyrzuconych odpadów
- Pozyskiwanie wysokiej jakości organicznego nawozu

• Energia Ciepła
• Energia Elektryczna
• Biogaz

Fluorescencyjna ścieżka rowerowa

Pierwsza w Polsce ścieżka rowerowa, która nocą oddaje nagromadzone światło słoneczne, jest już dostępna dla rowerzystów. Ta wyjątkowa innowacja powstała w pobliżu Lidzbarka Warmińskiego, na szlaku prowadzącym nad Jezioro Wielochowskie

- Samowystarczalna
- Ekologiczna
- Poprawiająca bezpieczeństwo

100 metrów fluorescencyjnej ścieżki rowerowej to koszt około 120 000,00 zł

WYZWANIE 5
TRANSFORMACJA SYSTEMU
ŻYWNOŚCIOWEGO

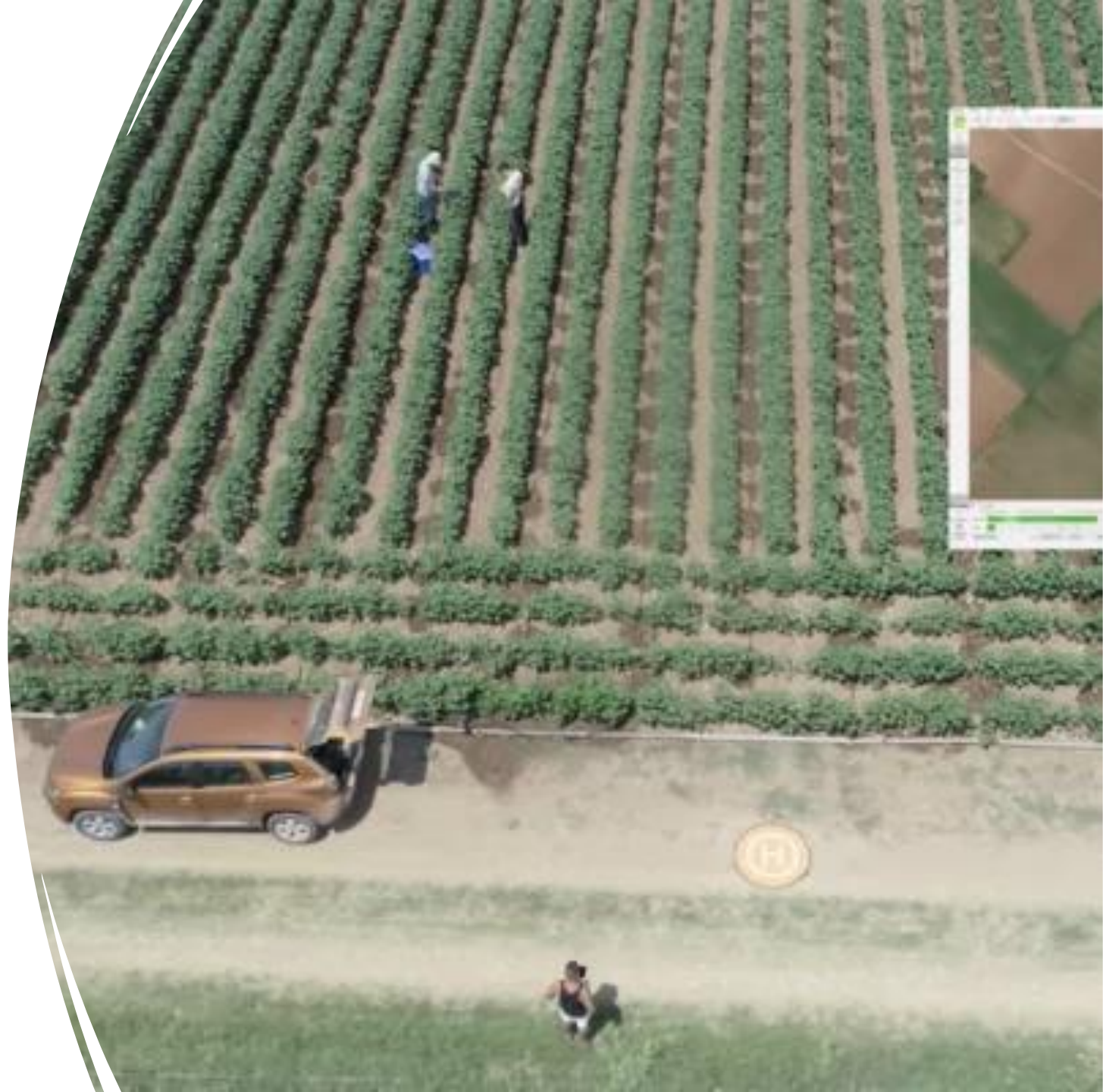

WYZWANIE 5 TRANSFORMACJA SYSTEMU ŻYWNOŚCIOWEGO

Działanie: zmiany wymagane na każdym etapie produkcji i konsumpcji żywności.

Drony w rolnictwie

- Monitoring upraw
- Opryski z drona
- Monitoring zwierząt gospodarskich
- Monitoring leśnictwa i różnorodności biologicznej
- Logistyka wiejska

Edukacja dietetyczna w szkołach

- Zaangażowanie dzieci, nauczycieli i KGW
- Skracanie łańcuchów żywieniowych
- Produkty lokalne
- Tradycja i nowoczesność

InPost
Lodówkomaty

**Nadawaj produkty
wymagające
kontrolowanej
temperatury z InPost**

[Pobierz specyfikację techniczną](#)

[Przewodnik użytkownika](#)

[Regulamin](#)

[Śledź paczkę](#) [Znajdź Paczkomat®](#) [Cennik](#)

Lodówkomaty

Spółeczne laboratorium żywności

Koncepcja wykorzystująca przestrzeń społeczną do zapewnienia szkoleń z zakresu żywności i gotowania skierowanych do lokalnej ludności.

- **Co czyni go mądrym?**
- Rozwiązanie jest inteligentne, ponieważ pomaga pokonać przeszkody, które dla pojedynczych osób byłyby duże, ale w przypadku projektu społecznościowego ich skala jest mniejsza. Przedsiębiorcy mogą uczyć się technik i opracowywać receptury bez konieczności inwestowania w sprzęt i przestrzeń, dzielić się wiedzą i tworzyć sieci.
- Przy umiarkowanym wysiłku uruchamia postęp w kierunku kilku celów:
 - zachowanie cech krajobrazu;
 - dostarczanie lokalnej żywności, ograniczanie ilości odpadów i transportu;

WYZWANIE 6
ZRÓWNOWAŻONA
TURYSTYKA

WYZWANIE 6 ZRÓWNOWAŻONA TURYSTYKA

Działanie: nowoczesna turystyka, wykorzystujące trendy, np. mikropodróżę, turystyka kwalifikowana, turystyka campingowa, gastronomiczna, biznesowa.

#SadziMy drzewa

Akcja sadzenia drzew może być nie tylko świetną lekcją ekologii, ale świetnie wpisuje się w idee społecznej odpowiedzialności za obszar, w którym mieszkamy.

Murale roślinne to artystyczne dzieła, które wykorzystują roślinność jako główny motyw.

Ich zadaniem jest nie tylko upiększać otoczenie, ale również odpowiadają za oczyszczanie powietrza.

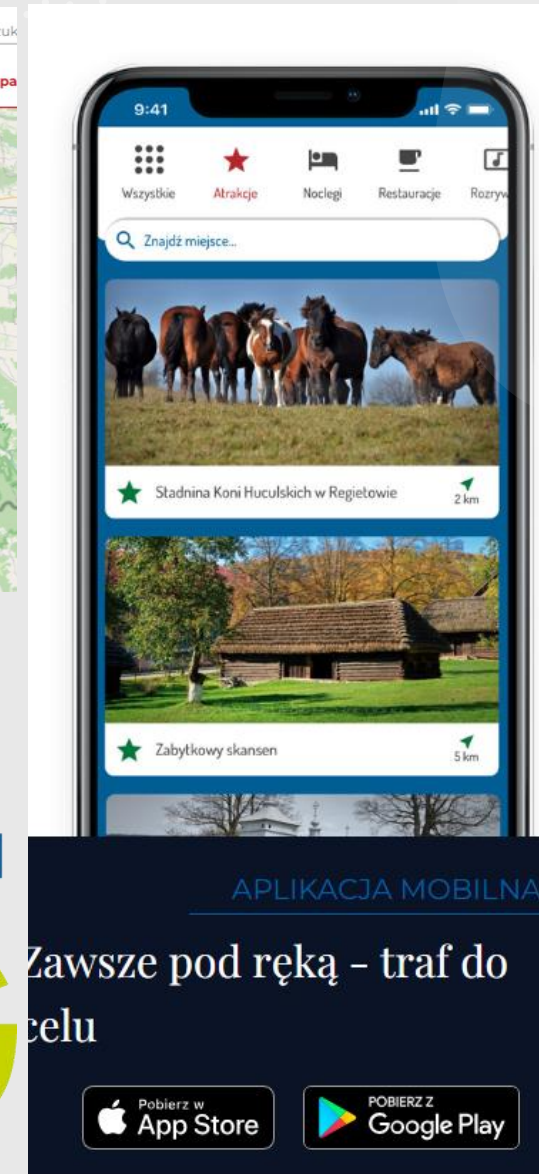
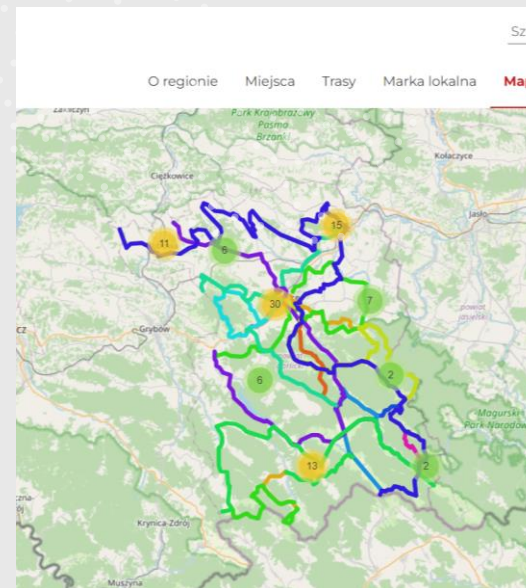

Ogrody kieszonkowe

- Ogród kieszonkowy to mały ogród, który może zostać stworzony w dowolnym miejscu – na balkonie, tarasie lub w ogrodzie. Składa się z małych skrzynek roślinnych, nasadzeń oraz podstawowej infrastruktury takiej jak ławki czy huśtawki.
- Ogród kieszonkowy o powierzchni zaledwie kilku metrów kwadratowych obsadzony roślinami i wyposażony w choćby jedną ławkę zachęca do wypoczynku mieszkańców okolicznych domów i przechodniów.

- Jeśli szukacie naprawdę wyjątkowych smaków, produktów czy emocji - koniecznie szukajcie tych, które oznaczone są KARPATING-iem!
- Marka lokalna KARPATING wyróżnia wyjątkowe, wysokiej jakości PRODUKTY, USŁUGI i INICJATYWY związane z Beskidem Gorlickim.
- Rolą znaku KARPATING jest udzielanie rekomendacji, stwarzanie przestrzeni dla rozwoju ludzi i miejsc oraz budowanie przyjaznych relacji pomiędzy klientami, producentami i obszarem Beskidu Gorlickiego.
- Prawo do używania i posługiwania się Znakiem Promocyjnym KARPATING przyznawane jest na mocy decyzji Kapituły Znaku

Kampus Beta

Przestrzeń współpracy, oferująca nie tylko coworkingowe biura i biurka, ale „kreatywne laboratorium” zapewniające dostęp do nowych, wysokiej klasy technologii, takich jak drukarki 3D, wycinarki laserowe i studia nagraniowe.

- **Co czyni go mądrym?**
- Rozwiązanie jest inteligentne, ponieważ opiera się na tradycyjnym modelu przestrzeni coworkingowej, oferując dostęp do konkretnych, nowoczesnych technologii z najwyższej półki, umożliwiających rozwój nowych możliwości biznesowych na obszarach wiejskich.
- Rozwiązanie:
 - koncentruje się na uczeniu się przez całe życie i zmniejsza lokalne niedobory umiejętności, kładąc silny nacisk na umiejętności naukowe, techniczne i rzemieślnicze.
 - wykorzystuje tam, gdzie to możliwe, istniejący majątek w postaci starego, nieużywanego lokalnego budynku.

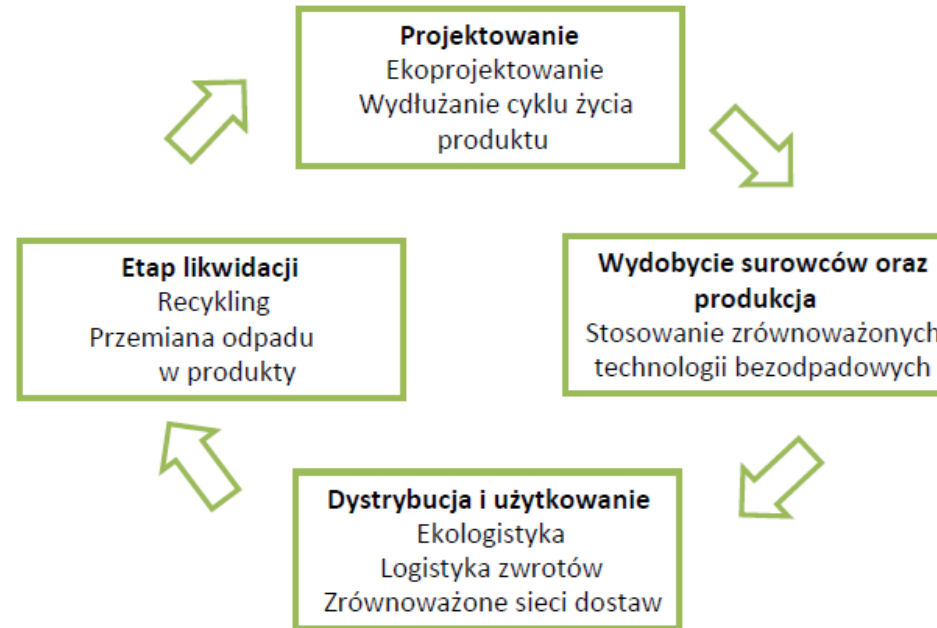
**WYZWANIE 7
DZIAŁALNOŚĆ PRODUKCYJNA
W ZGODZIE ZE
ŚRODOWISKIEM**

WYZWANIE 7 DZIAŁALNOŚĆ PRODUKCYJNA W ZGODZIE ZE ŚRODOWISKIEM

Działanie: nowoczesne branże, nowoczesne systemy prowadzenia produkcji.

Circular economy

Rys. 3. Nowe wyzwania na każdym etapie cyklu życia produktu
Fig. 3. New challenges at all stages of the product life cycle
Źródło: opracowanie własne.

AquaGeoComponics

Koncepcja jednostki produkcyjnej, opracowana z zakresu biogospodarki, integrująca kilka najnowocześniejszych technologii: akwaponikę; akwakultura; gruntowe pompy ciepła + panele słoneczne; hodowla owadów; i hydroponika.

Rozwiązanie to jest rozwinięciem akwaponiki o hodowlę owadów i energię odnawialną. Akwaponika to połączenie akwakultury (hodowla ryb) i hydroponiki (uprawa roślin bez gleby), w ramach której hodowane są ryby i rośliny w jednym zintegrowanym systemie. W tym rozwiązaniu „AquaGeoComponics” sumy, warzywa i kompost produkowane są w pilotażowym dwupiętrowym budynku o powierzchni 150 m² (jak szklarnia). Owady rozmnażają się na odpadach żywnościowych i służą do karmienia ryb. Hodowla ryb i owadów wymaga ogrzewania zimą, które zapewnia energia odnawialna (panele słoneczne zasilające pompy ciepła).

Dziękuję za uwagę

Fundacja Socjometr
Laboratorium Rozwiązań Społecznych
Ul. Ojcowska 15/1, 32-087 Pękowice
biuro@socjometr.pl • www.socjometr.pl
tel. 512 251 570

Materiał opracowany przez Adama Dąbrowskiego na zlecenie Stowarzyszenia „Partnerstwo Północnej Jury”.
Instytucja Zarządzająca PROW 2014-2020- Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

”Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich: Europa inwestująca w obszary wiejskie”.
Materiał współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Wsparcie dla rozwoju lokalnego w ramach inicjatywy LEADER” Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020